

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

78 [i.e. 58]. Foedi fragus Regi & suis Lusitanus causa perfec. Cocincin.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

79.
Fedi frigus
Regi & suis
Lusitanus.
causa perfec.
Cocincin.

Patrum exilio, onerariam Macaensem cum speratis ex ea lucris ingentibus à se auerteret. Persuasum habebat, Lusitanis religione nihil esse charius, spectari hanc ab iis vnicè, frequentari eorum commercii suos portus, ob hoc potissimum, quod libera fieret Patribus potestas eius suadendæ, in quo ille haud paulò dignius de Christianis sentiebat, quàm ipsi studerent promereri. Fuitque illa Cocincinensium etiam ethnicorum, certissima existimatio, fractam sibi à Christianis fidem, fidei Christianæ oppressione vlcisci voluisse; alioqui minime facturum si promissus quotannis onerariæ appulsus, expectationem iure firmatam, non lulisset. Ac soluit quidem Macao, nauis fradraga Cocincinam versus, nec Patres pepercerant necessariis sumptibus ad eam instruendam, quòd tanti cernerent interessè Religioni dilatandæ. At enim is quicumque fuerit, nauis Præfès sceleratissimos, ut è portus oculis recessit, vertit mox in Philippinas cursum, haud aliis (quos fingunt nonnulli ad dissipandam perfidiae infamiam) transuersus flatibus quàm auaritiæ, illic ut sibi somniarat ingurgitandæ profusius, quàm in Cocincina. Verum miser ad Philippinarum vadosa nauim fregit, saluisque omnibus aliis, solus interiit, abominatam sui memoriam relinquens Machao ingenti pecunia fraudatæ, & Cocincinensi Christianitati, cupiditate eius sacrilega tantum non perditæ. Rex enim collapsis prorsus Etesis, qui nauis adfaturæ spem semper aliquam sustinebant, lusum se credidit; dolentis indignationem Iapones, & Sinæ Faifun incolentes vehementius proritarunt, quæsti nauem sibi cum Giacatræ Batauis communem, ab Lusitanis captam in mari Cocincinæ; Iaponum Præfèctus Faifumi, eorum quærelas nouis contra eosdem Lusitanos criminationibus incendit; quas nihil attinet referre. His causis aduertens Chiamlicam, Maximus Bonziorum, & fisci cognitor, res nostras in præceps vergere, accurrit ut ruinam impelleret; linguam mille nummis emisse dicitur Mandarinum Præfèctis Externorum, & Regi perfamiliaris, qui eius in Patres & Lusitanos mentem intimè notarat, eumque vno lucri studio amare, vel odisse. Quare institit suadere Batauorum commercia fore illi quæstuosiora, quàm Lusitanorum, mercaturam facturos, præterea nihil: flocci eos habere quem Deum quis coleret; qua lege viueret; Patres tantum abesse ut secum veherent, quin illos potius hostilibus odiis insectari. Vna ex commerciis Batauorum reditura in regnum luca, iis purgata tumultibus quæ Christiana lex & Patres semper circumferrent. Mandarinum consilium, sua Regi probauit cupiditas; decernit Patrum exilium; Legatos Giacatran destinat, qui de nauium trium commercio paciscerentur cum Batauis: etsi hoc postea euentu caruerit.

Nondum hic annus 1629. in finem inclinat, & Patres Caciini priuata consuetudine, quando publicè non licebat, ducentos septuaginta quinque Christo pepererant; Pulocambi octoginta supra quadringentos, in extremis Prouinciæ Rantanæ trecentos viginti, quos

inter magni viri nominis, qui defuncto Praefecto fuerat à secretis, & cum eo centum & viginti ex eius familia; pauloque post reliquum oppidum. Dum verò tacite, restitunt sese in primam egendi libertatem, quam superiori anno Rex iis abstulerat; en tibi Augusti decimo Proscriptionis nostrae ab Rege baulus, Sinoa Cacianum missus, haud quidem vt debuit ad vrbs Praefectum quem norat affabilitate, & prudentia insignem; sed lectum barbarae executioni Mandarinum, hominem barbarum, & intractabilem, minisque praeterea territum Regis gratia, Magistratu, & opibus in perpetuum excidendi, si quid indulgentius nobiscum, aut lentius ageret, velut esset timendum ne dissimulanter in exilium nostrum incumberet, vir Christo, & nobis palam inimicus. Rem nihilominus magno silentio, sextiduum distulit, Patres qui pagos incertis sedibus excolebant, si Cacianum redissent, praesentibus iuncturus. Verum sua falsus expectatione, pro tribunali qui aderat citat Sacerdotes duos, totidem adiutores; Exilium iis ab Rege indicit, salua, inquit, venia, praebendae in nauibus operae, cum huc Lusitani Macao commeabant; nam de stabili mansione intra Cocincinam iterum figenda, ne tanto quidem auro quantus est ille mons (quem manu monstrabat) Regem permissurum. Regno enim, aiebat, pietas in parentes auro quouis pretiosior est, hanc vos subruitis, dum illos vetatis adorari. Ad haec populi odia in Deos accenditis, qui propterea siccitate anni, pestilentia & fame, quae commeriti estis, in nobis plectunt. Quid portò illud est luctuosorum solennium (sanctiorem notabat hebdomadam) quibus vestros sequaces inducitis ad dilacerandas sibi carnes vltroea verberatione? belluina haec est, demensque pietas, & liquet profectò, cruore nostro iucundè vos pasci; At hoc verum, an falsum; barbarum est; quales planè non sumus; ac si vos rituum nostrorum cultus politior sic offendit, vt ne inter nos quidem sustineatis illo vti; vobis aequum scilicet videtur, vt vestros ab vltimis terrarum finibus peregrinos, atque adeò absurdos, & portentosos perferamus? Sed hic caelo fauente illorum finis esto. Quibus dictis, responsum discessu elisit; & Patres vilibus famulis, militum specie armatis reliquit, Faifum ad littus sitam, deducendos; quo ne data quidem ad petendum domo, saeram breuiarium morula, sunt perducti, ignominioso certè, & ad omnem linguarum iniuriam probroso iringere, sed telis satellitum à grauiori aliqua seuitia tuto. Dum haec geruntur Caciani, Pulocambim peruenit Mandarinus Scriba, idemque Patribus illic agentibus indixit exilium; monitis vt se militibus quos secum habebat in custodiam darent. Cum illo Faifum agrè attigerant, statimque ruinoso angusta in insula clauduntur tugurio, quae erat breuissimus traectus in naues Macaum discessuras, & circum armatae ponuntur excubiae, quae illos egressu prohiberent, accessu Christianos. Et iam Buzomium eiusque tres socios imposuerant nauigio, tam importuna festinatione, vt ventis licet qui Macaum ferunt emortuis, nauigium tamen inuito mari eò impule-

59.
Nostrorum
& Cocincin.
exilium.